

Slovenski dom

Ste. 203

V Ljubljani, torek 7. septembra 1937

Leto II.

Včeraj je vsa Slovenija praznovala rojstni dan kralja Petra II. svečano kakor še nikoli

Slovenski narod svojemu kralju

Ljubljana, 7. septembra.

Proslave ob rojstnem dnevu našega mladega kralja po vsej državi, zlasti pa v Sloveniji, pričajo o tem, da je naše ljudstvo letos hotelo o še s posebno, vidno iskrenostjo pokazati svojo ljubezen do domovine in do njenega najvišjega predstavnika. Še nikdar ni Slovenija videla ob kraljevem rojstnem dnevu tolikih in takih manifestacij, kakršne so bile predvčerajšnjim in včeraj po vseh naših krajih. S temi proslavami je zlasti slovensko ljudstvo hotelo dati duška svoji ljubezni in zvestobi do vladarja in dati duška veselju, ki ga ob kraljevem dnevu preveva nad dejstvom, da prav pod vladjo našega mladega kralja ogromna večina našega naroda ni več zaznamovana z državljansko manjvrednostjo, z nekako protidržavnostjo, zaradi česar so jo svoje čase monopolizatorji narodnega čustvovanja posredno ali neposredno izključevali od podobnih svečanosti in bi jo radi izključevali še zdaj. Toda dejstvo, da se naše ljudstvo v svoji ogromni zdravi večini prav pod vladjo Nj. Vel. kralja Petra II. čuti svobodno, kakor že dolga leta ne, čuti enakopravno in pri vodstvu države upoštevano, prav to dejstvo je sprožilo morje globokih in iskrenih, nenarejenih in ne diktiranih čustev, ki so se razgorela v iskrenih željah in molitvah za srečo našega mladega kralja in domovine.

Slovesnosti v kraljevi poletni prestolnici na Bledu

Bled, 7. septembra.

Letošnje praznovanje 6. septembra je dobilo, če smemo tako reči, nekako posebno, slovensko obeležje zaradi tega, ker je bilo jedro vseh slovesnosti med nami, poletni prestolnici naše kraljeve rodbine, kjer biva Nj. Vel. kralj Peter II. s kraljico materjo. Uvod v velike svečanosti na Bledu je tvorila predsinočnjim krasna razsvetljava Bleda in jezera, kakršne ne pominjajo niti najstarejši ljudje. Ves Bled in okolica, zlasti pa jezero je predsinočnjim zažarela v desetih tisočih lučicah, ognjev, plamenov in kresov. Zdelo se je, da se jezero naravnost koplje v ognju. Nad jezerom je kraljeval stari grad, razsvetljen v barvah državne zastave. Ob jezeru se je gnetla tisočglava množica domačinov in tujcev ter navdušeno vzklikala kralju in domovini. Pred dvorcem Suvoborom so bile na vodi narejene tribune, kjer je gorel umetni ogenj. Proti tribunam je plula velika skupina okrašenih in razsvetljenih čolnov, na katerih so bila zastopstva raznih društev. Posebno častno so se odrezala katoliška prosvetna društva in slovenski fantje v krojih. Ko so čolni pripluli do tribun, je prišel tja kralj Peter s kraljico materjo Marijo, kraljevičema Tomislavom in Andrejem ter princesma Aleksandrom in Nikolajem. Kraljeva rodbina je bila deležna burnih ovacij, ki so trajale pozno v noč.

Včeraj zjutraj se je kralj Peter II. s kraljevo rodbino udeležil slovesne službe božje v blejski farni cerkvi. Maša je bila napovedana za ob pol 11. V cerkvi in pred cerkvijo se je zbralo ogromno ljudi.

Slavnostna tišina je vladala povsod. Šele ob 10 so jo pretrgali zvoki vojaške godbe na čelu kraljevske garde, ki je korakala od Suvobora v cerkev. Prihod kraljevske garde v prekrasnih uniformah je bil za Bled znamenje, da se bo zdaj začela služba božja. Ljudje so se zbrali v vseh ulicah, držečih proti cerkvi, da pozdravijo svojega

kralja, da ga vidijo in mu izkažejo svojo zvestobo in spoštovanje.

Okoli 10. so prišli pred cerkev maršal dvora, minister dvora in vsi visoki dvorni uradniki. Vsi so pričakovali prihoda vzvišenih gostov. Ob 10.23 je prispela kneginja Meklenburška, nekaj minut nato so se pa z Brda pripeljali grški princ Nikolaj in kneginja Helena, princesa Ileana s svojim možem nadvojvodom Antonom in kneževiča Aleksander in Nikola. Ob 10.25 je bila vsa cerkev polna ljudi. Takrat se je zunaj zaslišalo povelje: Mirno! Godba je zaigrala državno himno. To je bilo znamenje, da je prišel Nj. Vel. kralj Peter II.

Pred vhomom v cerkev je kralja in kraljico pozdravil blejski župnik g. Zabret v družbi premeta dr. Slaviča in kaplana g. Soukala.

Prvi je stopil v cerkev kralj Peter II. nato kraljica Marija s kraljevičema Tomislavom in Andrejem, nato grški princ Nikola s princeso Heleno, princesa Ileana z nadvojvodom Antonom Habsburškim in kneževiča Nikola in Aleksander. Kralj Peter II. je zavzel prostor v srednjem naslanjaču. Na njegovi desni so sedeli kraljica Marija, grški princ Nikolaj, kraljevič Tomislav, princesa Ileana in kneževič Aleksander. Na levi strani kralja so pa sedeli princesa Helena, kraljevič Andrej, nadvojvoda Anton, princesa Meklenburška in kneževič Nikola. Za kraljevo rodbino je stala častna četa slovenskih fantov v krojih.

Ko so vsi zavzeli prostore, se je začela maša. Ves čas je pel poseben zbor, pomnožen s koristi ljubljanske opere. Po službi božji so Nj. Vel. kralj Peter II. in ostali visoki gosti odšli iz cerkve. Prisotno ljudstvo je Nj. Vel. kralja Petra II. in ostale visoke goste pozdravljalo z viharimi vzkliki: Živel! in patriotska društva, zbrana pred cerkvijo so pa metali cvetje na mladega kralja.

Vse ulice, po katerih so šli Nj. Vel. kralj Peter II. in ostali visoki gostje so bile polni ljudstva, ki je viharno pozdravljalo mladega kralja. Vseh svečanosti ob rojstnem dnevu kralja Petra II. so se udeleževali tudi zastopniki tujih poročevalskih agencij, ki se po kongresu mude na Bledu, ki so dobili neizbrisne vtise o zvestobi slovenskega ljudstva do kralja in domovine.

dr. Ravnikar ter občinski svetniki gg. dr. Kamušič, Kozamernik, Musar in Malgaj. Vsi večji državni uradi v Ljubljani so bili zastopani po svojih načelnikih in sicer: za apelacijsko sodišče podpredsednik dr. Mastnak, za višje državno tožilstvo dr. Kravina, za ostale sodne urade g. dr. Strasser ter dr. Felacher; dalje žel. ravnatelj dr. Fatur, poštni ravnatelj dr. Vagaja, okrajni načelnik dr. Maršič, rudarski glavar dr. Močnik in drugi. OUZD je zastopal podpredsednik g. Jonke ter podravnatelj g. Kuhelj, Pokojniški zavod dr. Milavec, Prosvetno zvezo dr. Capuder in dr. Česnik, Zvezo denarnih zavodov generalni ravnatelj Zadržne gospodarske banke dr. Slokan. Zbornico za TOI g. generalni tajnik dr. Pleš, Odvetniško zbornico dr. Žirovnik, Gasileko zajedno dravske banovine pa predsednik dr. Kodre, tajnik g. Mežek ter inšpektor ing. Dolenec.

Razen predstojnikov uradov so prisostvovali proslavi v stolnici tudi po večini vsi višji uradniki z banovine, sodišča ter z ostalih uradov, zlasti številno je bil zastopan častniški zbor ljubljanske garnizije, ki je zavzel v cerkvi prve vrste na levi, takoj za generalom. Prisotni so bili tudi mnogi rezervni častniki.

Po sv. maši je škof dr. Rožman bral predpisane molitve za kralja, potem pa je bila slovesno odpeta zahvalna pesem »Te Deum« — »Tebe Boga hvalimo!«

Na banovini

Razen v stolnici so bile cerkvene svečanosti v proslavo kraljevega rojstnega dne tudi v pravoslavni in v evangelijski cerkvi. V pravoslavni cerkvi je prisostvoval svečani službi božji tudi ban dr. Natlačen, brigadni general Dodič, podban dr. Majcen, mestni župan dr. Adlešič in drugi.

Po končanih cerkvenih obredih v stolnici je ban dr. Natlačen v reprezentativnih prostorih na banovini sprejemal čestitke k rojstnemu dnevu kralja Petra II. V knjižni čestitki so se vpisali general Dodič, škof dr. Rožman, mestni župan dr. Adlešič ter po vrsti vsi predstojniki posameznih uradov, vsi ljubljanski konzuli, dolga vrsta predstojnikov vseh pomembnejših ustanov v Ljubljani, mnogi predsed. kulturnih, gospodarskih ter političnih organizacij. Posebej so prišli na banovino čestitat vsi predsedniki ljubljanskih krajevnih odborov JRZ.

Posebne recepcije, kakor so jih prirejali prejšnja leta na banovini, letos ni bilo, ker je ban dr. Natlačen v ta namen določeno vešto poklonil v dobrodelne namene.

Belgrad in naša vojska slavita kralja

Belgrad, 7. septembra.

Včeraj ob 8 sta se Nj. kr. Vis. knez namestnik in kneginja Olga pripeljala v Belgrad. Sprejemu na belgradski postaji so prisostvovali: kraljevska namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr. Anton Korošec, prometni minister dr. Mehmed Spaho, dvorne dame in civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Za rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. se je danes ob 11 vršila v dvorni cerkvi na Dedinju služba božja. Udeležili so se je Nj. kr. Vis. knez namestnik in kneginja Olga, kraljevska namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, dvorne dame in civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. je včeraj Belgrad zelo svečano proslavil. Zjutraj je bila na Banjici veličastna revija čet, ki so ji prisostvovali Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle v uniformi gardnega generala, kraljevska namestnika dr. Stanković in dr. Perović, člani vlade z dr. Stojadinovićem in dr. Korošcem, diplomatski zbor, generaliteta, zastopniki vseh ver in velikaneka množica, ki je zelo navdušeno pozdravljala Nj. kr. Vis. kneza namestnika in vojaštvo pri defileju. Parado je vodil polkovnik belgrajske garnizije general Tomić. Služba božja je bila tudi v vseh drugih prestolnih cerkvah v navzočnosti članov vlade, zastopnikov državnih oblasti in ob ogromni udeležbi ljudstva. Tudi drugod v državi so slavnostno proslavili kraljev rojstni dan, posebno v sedežih banovin in v večjih mestih, kjer so se po reviji čet vršile še druge prigodne slovesnosti. Vseh teh proslav so se razen uradnih zastopnikov udeležile velikanske množice, ki so navdušeno vzklikale kralju, kraljevskemu domu in vojski. Do posebno velikih in spontan manifestacij je prišlo v Zagrebu.

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja je v vsej državi potekla v kar najlepšem redu in miru.

Zdravstveno stanje bivšega predsednika CSR Masaryka je zadovoljivo in bodo odslej zdravniki objavljali samo eno uradno poročilo na dan.

Mednarodni sejem v Solunu se je začel pred dvema dneva. Na njem razstavljajo predvsem balkanske države.

Romunski kralj Karol je s prestolonaslednikom Mihaelom odpotoval na lov v Karpatih.

30.000 mladih fašistov je imelo te dni v okolici Rima vojaške vaje. Njihovo taborišče je obiskal Mussolini, ki jim je v svojem govoru dejal, da zaslužijo vso čast in spoštovanje že zato, ker nosijo orožje.

Proti vojni se morajo združiti vsi narodi. V tem smislu je govoril ob koncu medparlamentarnega zborovanja francoski zunanji minister Delbos.

Blockada kitajske obale se je dejansko začela danes in so Japonci pred vsa važnejša kitajska pristanišča poslali oddelke svojih bojnih ladij.

Draginja je začela rasti na Japonskem zaradi vojne. Predvsem so poskočile cene živežu.

Skupina bolgarskih častnikov je čez Belgrad odpotovala na Češkoslovaško. Častniki bodo nekaj dni gostje češkoslovaške vlade.

Vesti 7. septembra

Rojstni dan našega kralja je proslavilo tudi inozemstvo zelo svečano. Proslave so bile v Pragi, v Rimu, v Bukarešti, v Soliji, v Parizu, v Berlinu, v Londonu, na Dunaju, v Varšavi, v Atenah, v Trstu, v Solunu, v Buenos Airesu in drugod. Vse povsod je bila služba božja, katere so se udeležili naši diplomatski zastopniki, naši rojaki v tujini in odlični predstavniki tujih držav. Časopisje prijateljskih držav je ob tej priliki prineslo simpatične članke o Jugoslaviji in njenem vladarju.

Dogodki so uničili mnogo upov voditelju francoske ljudske fronte Blumu, če naj verjameмо govoru, ki ga je imel na nekem shodu pred dvema dneva.

Kitajski poslanik na Dunaju Tung se je s svojim avtomobilom zaletel v tramvaj in dobil težke poškodbe.

Poljsko odposlanstvo za zasedanje ZN bo vodil zun. minister Beck.

Zaradi zavlačevanja preosnove ZN je čilenska vlada poslala v Zenevo oster protest.

Vse judovske trgovine bodo morale biti zaprte med narodno-socialističnim kongresom v Nürnbergu. Judje tudi ne smejo svojih trgovin in hiš za kongres okrasiti.

Veliki nočni letalski manevri nad Berlinom bodo 20. septembra. Nemška prestolnica se že zdaj mrzlično pripravlja na njo.

10 višjih sovjetskih častnikov so, kakor poroča moskovska »Pravda« ustreli 1. septembra v mestu Ordžonikidze na Kavkazu.

Hud potres je bil včeraj v Kaliforniji, in sicer v okolici letovišča Pasanade.

Bolgarski kralj je odlikoval generala Göringa s častnim znakom bolgarskih letalcev.

Pri sprejemu Mussolinija v Berlinu bo igralo 2000 nemških vojaških godbenikov, ki imajo vsak dan vaje v olimpijskem stadionu.

Pri nemških kulturnih prireditvah med kulturnim tednom na svetovni razstavi bo navzoč tudi predsednik francoske republike Lebrun.

Hitlerjevi gostje bodo med kongresom narodno-socialistične stranke v Nürnbergu diplomatski zastopniki 48 držav sveta, med njimi Anglije, USA, Francije, Italije, Kitajske in Jugoslavije. Ni pa povabljen sovjetska Rusija.

Ladja s 700 italijanskimi ranjenci je priplula iz Sandara v Neapel. Ranjenim prostovoljcem so fašistične organizacije priredile navdušen sprejem.

Nemčija ne sovraži Slovanov, temveč samo komunizem, ki so ga slovanski Rusiji vsilili Judje. Tako se glasi okrožnica, ki jo je Hitlerjev namestnik Hess razposlal vsem nemškim oblastvom in ki prepoveduje prepevati pesmi, ki izzivajo Francoje.

Zavarovanje petrolejskih transportov in ladij, ki prevažajo nafto ali bencin, so sklenile odklanjati vse velike angleške zavarovalnice.

Zaroto proti predsedniku Argentine, generalu Justu, je odkrila policija v Buenos Airesu in prijela štiri voditelje zarotniške družbe, ki so hoteli spraviti s sveta predsednika ter vse uglednejše člane vlade.

Afera zaradi vladnih podpor je izbruhnila v stranki bivših francoskih »Ognjenih križev«, ker je francosko časopisje začelo na široko pisariti o tem, koliko podpor je voditelj stranke, polkovnik de la Rocque, dobival od vseh vlad, celo od Blumove. Izdali so to tajnost nekateri člani glavnega odbora.

Neke vrste splošno vojaško dolžnost namerava uvesti angleška vlada. Tej dolžnosti bi bili podvrženi vsi zdravi moški po 18 letu. Tedaj bi jih poklicali v vojsko, toda dejansko bi prebili v vojašnicah samo nekaj tednov in bi izvrševali službo pomožne milice.

V Sangaj je dospel bivši francoski poslanik v Belgradu Paul Emile Naggiar.

Sredozemska konferenca naj bi se na povabilo Anglije in Francije začela 10. septembra v Nyonu blizu Zeneve. Povabilo so dobile Italija, Rusija, Nemčija, Jugoslavija, Grčija, Turčija, Egipt, Albanija, Romunija in Bolgarija. Na konferenci naj bi države sklenile, da ne bodo dovolile nobeni svoji podmornici, da zapusti domače vode in da bodo njihove bojne ladje streljale na vsako podmornico, ki bi jo dobile izven španskih meja. Španija ni povabljen.

Ljubljana ob kraljevem dnevu

Slovenska prestolnica se je že na predvečer kraljevega rojstnega dne odela vsa v narodne zastave, mestna občina pa je ukazala, da se za to slovesno priliko razsvetli ljubljanski grad. Tako je Ljubljana na veličasten način pričakala narodni praznik. Včeraj zjutraj pa smo mogli sploh na vseh hišah v Ljubljani, celo daleč tam v predmestjih, opazovati razbošene državne zastave. Zlasti vsi državni uradi so razobesili na vseh svojih poslopih velike državne zastave.

Po mestu je bilo včeraj dopoldne pravo praznično razpoloženje. Vsi državni uradi so bili zaprti, trgovine zaprte, počivalo je sleherni delo na stavbah, celo mnogi zasebni uradi in pisarne so prazno. vane skupno z vsem ljudstvom.

V stolnici

V stolnici je bila dopoldne ob desetih slovesna pontifikalna sv. maša, ki jo je daroval sam škof dr. Gregorij Rožman ob asistenci arhidijakona Nadraha ter kanonikov dr. Zupana in dr. Zerjaha. Na koru je stolni pevski zbor odlično spremljal sveto daritev pod vodstvom stolnega kapelnika dr. Kimovca, dočim je ob orglah sedel g. Premrl.

Vsa stolnica se je napolnila do kraja; vse prednje klopi do polovice so bile odele z rdečimi prevlekami ter so jih zasedli najodličnejši ljubljanski predstojniki uradov, zadnji del cerkve pa so zavzeli do zadnjega kotička ostali verniki. Ljudstvo še nikoli ni tako tesno sodelovalo pri proslavi, kakor se je to zgodilo letos v stolnici.

Pred oltarjem sta zavzela najodličnejši mesti na desni ban dr. Natlačen, ki se je pripeljal v stolnico z gospo ter s svojim tajnikom dr. Kovarčičem, na levi pa brigadni general Dodič, ki je prišel v stolnico skupaj z komandantom orožništva v Sloveniji polkovnikom Barletom.

Ves ostali prostor, ki je bil namenjen za predstojnike uradov, so zavzeli po vrsti: spredaj na desni univ. prof. prorektor dr. Samec, dr. Erlich, dr. Lukman, dr. Gosar, dr. Korošec in dr. Koa. Izmed ljubljanskih konzularnih zastopnikov so bili v stolnici: francoski konzul Remerand, italijanski konzul Meraldi, avstrijski konzul Schmidt, častni konzuli: španski g. Hieng, portugalski g. Štrucelj, belgijski g. dr. Dular, bansko upravo so zastopali podban dr. Majcen, načelniki dr. Sušnik, dr. Orel, dr. Ogrin in drugi, mestno občino župan dr. Adlešič, podžupan

